

**CRUCEA „SERVICIUL CREDINCIOS” ACORDATĂ ÎN 1922
PREȘEDINTELUI ASOCIAȚIEI CÂNTĂREȚILOR BISERICEȘTI,
FILIALA BUZĂU**

Dr. Laurențiu-Ștefan SZEMKOVICS

**CROIX SERVICE FIDÈLE DÉCERNÉE EN 1922
AU PRÉSIDENT DE L'ASSOCIATION DES CHANTEURS
D'ÉGLISE, BRANCHE DE BUZĂU**

Résumé

Dans cet article on présente, en utilisant l'héraldique, la sigillographie et la phaléristique, la Croix „Service Fidèle” 1ère classe qui a été décernée à Moiescu Ilie, président de l'Association des Chanteurs d'Église, branche de Buzău.

Cuvinte cheie: Crucea „Serviciul Credincios”, Asociația Cântăreților Bisericești, filiala Buzău, faleristică, heraldică, sigilografie.

Mots-clés: Croix „Service Fidèle”, l'Association des Chanteurs d'Église, branche de Buzău, phaléristique, héraldique, sigillographie.

Urmare a raportului ministrului ad-interim al Afacerilor Străine, cancelar al Ordinilor, nr. 58.123 din decembrie 1922, regele Ferdinand I a semnat la București, în 30 decembrie 1922, decretul nr. 5.821¹, prin care acorda lui Moiescu Ilie, președintele Asociației Cântăreților Bisericești, filiala Buzău, Crucea „Serviciul Credincios” clasa I-a.

¹ Arhivele Naționale Istorice Centrale, *Ministerul Afacerilor Externe. Cancelaria Ordinilor*, dosar nr. 249/1922.

Prezentăm, apelând la faleristică², la heraldică³ și ținând cont de recomandările fostului Comitet Internațional de Sigilografie⁴, descrierea distincției onorifice, descrierea stemei României de la 1872 și reproducerile grafice ce provin de la Arhivele Naționale Istorice Centrale din București și de la Batalionul 47 Comunicații și Informatică „General Nicolae Petrescu” din Buzău⁵.

Crucea „Serviciul Credincios”, instituită în anul 1906, cu prilejul sărbătoririi jubileului de 40 de ani de la urcarea pe tron a regelui Carol I, s-a decernat pentru a recompensa serviciile civile și militare aduse statului în toate ramurile activității publice.

Potrivit *Regulamentului pentru instituirea Crucii și Medaliei „Serviciul Credincios”*, sancționat prin Decretul regal nr. 3.507 din 11 octombrie 1906⁶, Crucea „Serviciul Credincios” cuprindea două clase: clasa I (de metal galben) și clasa a II-a (de metal alb) ce purtau aceleași reprezentări pe avers și pe revers. Crucea era o piesă de metal, cu diametrul de 32 mm și grosimea de 2,5 mm. Se prezenta sub forma unei cruci cu brațele care se lățeau spre extremități, cu capetele terminate în acolade, încărcate⁷, fiecare, cu câte o frunză de stejar; între brațe erau raze convergente, descrescătoare de la mijloc către margini. Pe avers, gravată, în excizie⁸, într-un medalion rotund, stema țării de la 1872⁹ (fără

² Faleristica = disciplina auxiliară a istoriei care se ocupă cu studiul decorațiilor (ordine, cruci, medalii și semne onorifice); Dorel Bahrin, *Sistemul decorațiilor militare – 2000. Sistemul național de decorații*, București, Editura Economică, 2005, pp. 11-12.

³ Heraldica = disciplina auxiliară a istoriei care studiază stemele, blazoanele etc.; Florin Marcu, *Marele dicționar de neologisme*, București, Editura Saeculum I.O., 2000, p. 422.

⁴ Comitetul Internațional de Sigilografie = organism creat în 1959 prin hotărârea Biroului executiv al Consiliului Internațional al Arhivelor, în vederea rezolvării unor probleme practice privind păstrarea și conservarea sigiliilor și a stimulării cercetărilor în acest domeniu. Comitetul a contribuit la dezvoltarea teoriei și practicii sfragistice, preocupându-se de uniformizarea terminologiei de specialitate, stabilirea elementelor necesare pentru descrierea sigiliilor, reunirea eforturilor specialiștilor în vederea creșterii longevității izvoarelor sigilare, elaborarea de studii menite să scoată în evidență importanța sigiliilor create în diferite țări; *Dicționar al științelor speciale ale istoriei. Arhivistică, cronologie, diplomatică, genealogie, heraldică, paleografie, sigilografie*, București, Editura Științifică și Enciclopedică, 1982, p. 77.

⁵ Îi mulțumim doamnei Mădălina Oprea, șef Secție Istorie la Muzeul Județean Buzău, pentru realizarea și punerea la dispoziție a reproducerilor grafice.

⁶ Aflat, sub formă de copie, la Arhivele Naționale Istorice Centrale, *Ministerul Afacerilor Externe. Cancelaria Ordinilor*, dosar nr. 642.

⁷ Încărcat = termen care indică faptul că într-o piesă heraldică s-au plasat una sau mai multe mobile; *Dicționar al științelor speciale*, p. 146.

⁸ Gravarea sigiliilor = se poate face în adâncime (*incizie*), pentru sigilarea în ceară sau cocă, ori în relief (*excizie*), pentru sigilarea în tuș sau fum; *Dicționar al științelor speciale*, p. 128.

⁹ Promulgată prin *Legea pentru modificarea armelor țării*, publicată în „Monitorul Oficial” nr. 57 din 11/23 martie 1872, p. 337; P. V. Năsturel, *Stema României. Studiu critic din punct de vedere heraldic cu numeroase figuri în text*, București, Tipografia «Voința Națională», 1892,

pavilion), iar pe revers, de asemenea, într-un medalion rotund, între două ramuri¹⁰ de laur și de stejar, așezate circular și prinse jos cu o fundă, inscripția gravată, de asemenea, în excizie, pe două rânduri: **SERVICIU / CREDINCIOSU**.

Stema României de la 1872 de pe această cruce: scut cu colțurile de sus retezate, concavitate pe flancuri, talpa în arc trilobat (lobul central mai mare și în formă de acoladă), scartelat¹¹, având în cartierul 1, pe albastru¹², acvila cruciată¹³, văzută din față, încoronată¹⁴, cu capul spre dextra¹⁵, aripile deschise

pp. 219-221; idem, *Steagul, stema română, însemnele domnești, trofee. Cercetare critică pe terenul istoriei (cu numeroase figuri în culori)*, București, „Universala”, 1903, pp. 103-110; Ștefan D. Grecianu, *Eraldica română. Actele privitoare la stabilirea armelor oficiale cu planșe și vocabular*, Bucuresci, Institutul de arte grafice Carol Göbl, 1900, anexa de la p. 49; Constantin Moisil, *Stema României*, în *Enciclopedia României*, vol. I, București, Imprimeria Națională, 1938, pp. 69-70; Dan Cernovodeanu, *Știința și arta heraldică în România*, București, Editura Științifică și Enciclopedică, 1977, p. 161; idem, *Evoluția armelor Țărilor Române de la apariția lor și până în zilele noastre (sec. XIII-XX)*, traducere din limba franceză Livia Sîrbu, Muzeul Brăilei, Brăila, Editura Istros, 2005, p. 406; Maria Dogaru, *Colecțiile de matrice sigilare ale Arhivelor Statului*, București, 1984, p. 46; eadem, *Arta și știința blazonului. Album*, București, 1994, pp. 36-37, poziția 43; eadem, *Din heraldica României. Album*, JIF, 1994, pp. 61-62; eadem, *Tipare sigilare provenind de la suveranii României 1866-1947*, Editura Biblioteca Centrală Pedagogică, București, 2000, pp. 10-11; Cristache Gheorghe, Maria Dogaru, *Simbolurile naționale ale României*, București, Editura Sylvi, 2003, pp. 128-129; Laurențiu-Ștefan Szemkovics, *Matrice sigilare aparținând Ministerului de Interne și unor structuri polițienești (1831-1931)*, București, Editura Ministerului Administrației și Internelor, 2012, pp. 35-36; idem, *Steme din emblemele matricelor sigilare care au aparținut unor unități de poliție (1831-1921)*, București, Editura Ministerului Afacerilor Interne, 2014, pp. 31-33.

¹⁰ Ramura = de laur este simbolul victoriei, cea de măsline, emblema păcii, iar cea de stejar, semnifică forța; *La science du blason accompagnée d'un armorial general des familles nobles de l'Europe* publié par M. Vicomte de Magny, Paris, à l'Institut Héraldique, MDCCCLVIII, p. LXIV; Lucia Impelluso, *Natura și simbolurile sale. Plante, flori și animale*, Monitorul Oficial, 2009, p. 38, 43.

¹¹ Scartelat = scut împărțit în patru secțiuni egale printr-o linie verticală și una orizontală. Cele patru secțiuni rezultate se numesc cartiere; Cte Alph. O'Kelly de Galway, *Dictionnaire archéologique et explicatif de la science du blason*, tome I, Bergerac, Imprimerie générale du Sud-Ouest, 1901, p. 206.

¹² Albastru = culoare utilizată în alcătuirea stemelor, reprezentată convențional prin linii orizontale plasate la distanță egală. Semnifică loialitate, fidelitate, frumusețe; A. de la Porte, *Trésor héraldique d'après d'Hozier, Ménétrier, Boisseau, etc.*, Paris, Leipzig, H. Casterman, Tournai, 1861, p. 11.

¹³ Acvila cruciată = pasăre heraldică purtând în cioc o cruce; *Dicționar al științelor speciale*, p. 17.

¹⁴ Încoronat = se spune despre animale sau despre figuri umane care au o coroană pe cap; W. Maigne, *Abrégé méthodique de la science des armoiries suivi d'un glossaire des attributs héraldiques, d'un traité élémentaire des ordres des chevalerie et de notions sur les classes*

și cu zborul¹⁶ în sus (simbolul Țării Românești), în 2, pe roșu¹⁷, capul de zimbru, redat din față (simbolul Moldovei), în 3, pe roșu, un leu¹⁸ încoronat, născând¹⁹ dintr-o coroană deschisă²⁰ și privind spre o stea aflată în fața lui, între labele anterioare (simbolul banatului Craiovei), în 4, pe albastru, doi delfini afrontați²¹, cu capetele în jos și cu cozile ridicate și terminate în floare de lalea (simbolul țărmurilor Mării Negre). Peste tot, un scut de dimensiuni mai mici, sfertuit²², cuprinzând în cartierele 1 și 4 argint²³, în 2 și 3 negru²⁴. Scutul mare, timbrat²⁵ de o coroană închisă, terminată cu glob crucifer și așezat pe două arabescuri acolate²⁶, are ca suporturi²⁷ doi lei rampanți²⁸, afrontați, limbați,

nobles, les anoblissements, l'origine des noms de famille, les preuves de noblesse, les titres, les usurpations et la législation nobiliaires, Paris, Garnier frères, Libraires-Éditeurs, 1860, p. 233.

¹⁵ Dextra = termen prin care se indică poziția unei mobile în scut, la dreapta; în heraldică poziția dreapta-stânga este inversă decât în accepțiunea curentă; *Dicționar al științelor speciale*, p. 100.

¹⁶ Zbor = figură heraldică naturală reprezentată ca două aripi de pasăre (când acestea sunt de îngerii sau grifoni, pot fi denumite și cu termenul de *aripi*). Când se utilizează o singură aripă, se blazonează cu termenul de semizbor; *Dicționar al științelor speciale*, p. 238.

¹⁷ Roșu = culoare utilizată în alcătuirea stemelor, reprezentată convențional prin linii verticale plasate la distanță egală. Semnifică curaj, dârzenie, îndrăzneală, dragoste, sacrificiu, bunătate, vigilență și justiție; A. de la Porte, *op. cit.*, p. 11; *Dicționar al științelor speciale*, p. 201.

¹⁸ Leu = unul dintre cele mai nobile animale, fiind reprezentat din profil și stând pe labele de dinapoi. Gura larg deschisă îi arată dinții ascuțiți și o limbă recurbată. Coada sa se înalță dreaptă terminându-se printr-un smoc de păr întors spre spate. Este simbolul forței, al curajului și al generozității; Cte Alph. O'Kelly de Galway, *op. cit.*, pp. 316-317; H. Gourdon de Genouillac, *Les Mystères du blason de la noblesse et de la féodalité. Curiosités – bizarreries et singularités*, Paris, E. Dentu, 1868, p. 22.

¹⁹ I se vede doar jumătatea de sus.

²⁰ Coroană deschisă = coroana formată dintr-un arc frontal și mai multe fleuroane; deseori între fleuroane se interpun arcuri perlate, iar cercul frontal este împodobit cu pietre prețioase; *Dicționar al științelor speciale*, p. 90.

²¹ Afrontat = se spune despre două animale care se privesc; W. Maigne, *op. cit.*, p. 219.

²² Sfertuit (scut sfertuit) = scut împărțit în patru părți egale, numite cartiere; *Dicționar al științelor speciale*, p. 212.

²³ Argint = metal utilizat în alcătuirea stemelor, reprezentat convențional prin câmp alb, respectiv suprafață liberă. Simbolizează puritate, nevinovăție, sinceritate; H. Gourdon de Genouillac, *op. cit.*, pp. 16-17.

²⁴ Negru = culoare utilizată în alcătuirea stemelor, reprezentată convențional prin linii verticale suprapuse pe linii orizontale. Semnifică știință, modestie, durere, prudență; *Dicționar al științelor speciale*, p. 173.

²⁵ Timbrat = termen care indică poziția unei mobile față de scut. Este propriu coifului cu cimier și lambrechini; *Dicționar al științelor speciale*, p. 230.

²⁶ Acolat = atributul oricărui animal care are un colier sau o coroană după gât; macle, romburi, ace de ceasornic, etc., care se ating la unghiurile lor laterale; un butuc de viță-de-vie agățat de un arac; un șarpe încolăcindu-se în jurul unui arbore, plante sau al unei coloane; două ecusoane

cu cozile trecute printre picioare, care îl susțin cu o labă anterioară de câte un colț de sus, iar cu cealaltă de flancuri, intrând parțial și în interior (simbolul Daciei); sub scut, pe o eșarfă concavă, cu mici ondulații, deviza²⁹ familiei de Hohenzollern: NIHIL SINE DEO (NIMIC FĂRĂ DUMNEZEU). Crucea este surmontată³⁰ de coroana închisă³¹ de al cărei glob crucifer³² se prindea, printr-un inel, panglica de moar albastru-deschis, bordată cu câte o dungă argintie pe fiecare margine.

unite împreună pe flancuri; coliere sau panglici de ordine de cavalerie care înconjoară scutul; Cte Alph. O’Kelly de Galway, *op. cit.*, p. 5.

²⁷ Suport = element exterior al scutului, reprezentat de un animal având rolul de a sprijini scutul; *Dicționar al științelor speciale*, p. 225.

²⁸ Rampant = se spune despre câine, ogar, porc mistreț, vulpoi când stau pe etichete de dinapoi, capul întors spre partea dreaptă a scutului; este situația naturală a leului; W. Maigne, *op. cit.*, p. 261.

²⁹ Deviza = inscripție conținând o maximă morală, o exclamație, o formulă de credință, un angajament; *Dicționar al științelor speciale*, p. 100.

³⁰ Afrontat = se spune despre două animale care se privesc; W. Maigne, *op. cit.*, p. 265.

³¹ Coroană închisă = coroana formată dintr-un cerc frontal de care se prind mai multe arcuri ce se unesc în partea superioară; de obicei este dotată cu pietre prețioase și terminată printr-un glob crucifer; *Dicționar al științelor speciale*, p. 90.

³² Glob crucifer = sferă suprapusă de o cruce care se găsește în vârful coroanelor închise, în mâna unor personaje sau deasupra unor scuturi; este însemn al puterii suverane, atribuit al suveranității. În heraldica românească globul crucifer este întâlnit în stemele Țării Românești, în armele Moldovei și armeriile statului român. Sfera simbolizează pământul, iar crucea de pe sferă simbolizează dominația creștină asupra lumii; *Dicționar al științelor speciale*, p. 127; Paola Rapelli, *Simboluri ale puterii și mari dinastii*, Monitorul Oficial, 2009, pp. 40-41.

S I R E ,

In urma propunerii Ministerului Cultelor și Artelor, cu ocaziunea Incoronării, am onoarea a rugă respectuos pe MAIESTATEA VOASTRĂ să binevoiască a conferi Ordinele "Steaua" și "Coroana României" în diferite grade precum și Crucea "Serviciul Credincios" cl. I-a, persoanelor ale căror nume sunt arătate în aci-alăturatele proiecte de Decrete.

Dacă MAIESTATEA VOASTRĂ aprobă aceste propuneri, rog respectuos să binevoiască a semnă zisele proiecte de Decrete, precum și brevetele de Mare Ofițer aferente.

Sunt cu cel mai adânc respect,

S I R E ,
al MAIESTATEI VOASTRE
prea plecat și prea supus servitor
Ministrul ad-interim al Afacerilor Străine
Cancelarul al Ordinilor

G. Mădăcuș

București
decembrie 1922
No 5811.

Reportul ministrului ad-interim al Afacerilor Străine, cancelar al Ordinilor, din dec. 1922
Sursa: Arhivele Naționale Istorice Centrale din București

No 0410 * 2 - JAN 1923 *
La baza
cu 12. VIII
dubl. juca.
măsură
juca.

FERDINAND I
Prin grația lui Dumnezeu și voința națională
Rege al României

La baza de foaie se vitorii Stanalute

Asupra raportului Ministrului NOSTRU ad-interim al Afacerilor Străine, Cancelarul al Ordinilor, sub No 5811,

AM DECRETAT ȘI DECRETAM :

Art. I- Conferim Crucea "Serviciul Credincios" clasa I-a
Doamnei Motescu Ilie, Președintele Asociației Cântăreților Disericești, filiala Buzău;

Art. II- Ministrul NOSTRU ad-interim al Afacerilor Străine, Cancelarul al Ordinilor este însărcinat cu executarea acestui Decret.

Dat în București, la 30 Decembrie 1922

G. Mădăcuș

Ministrul ad-interim al Afacerilor Străine
Cancelarul al Ordinilor

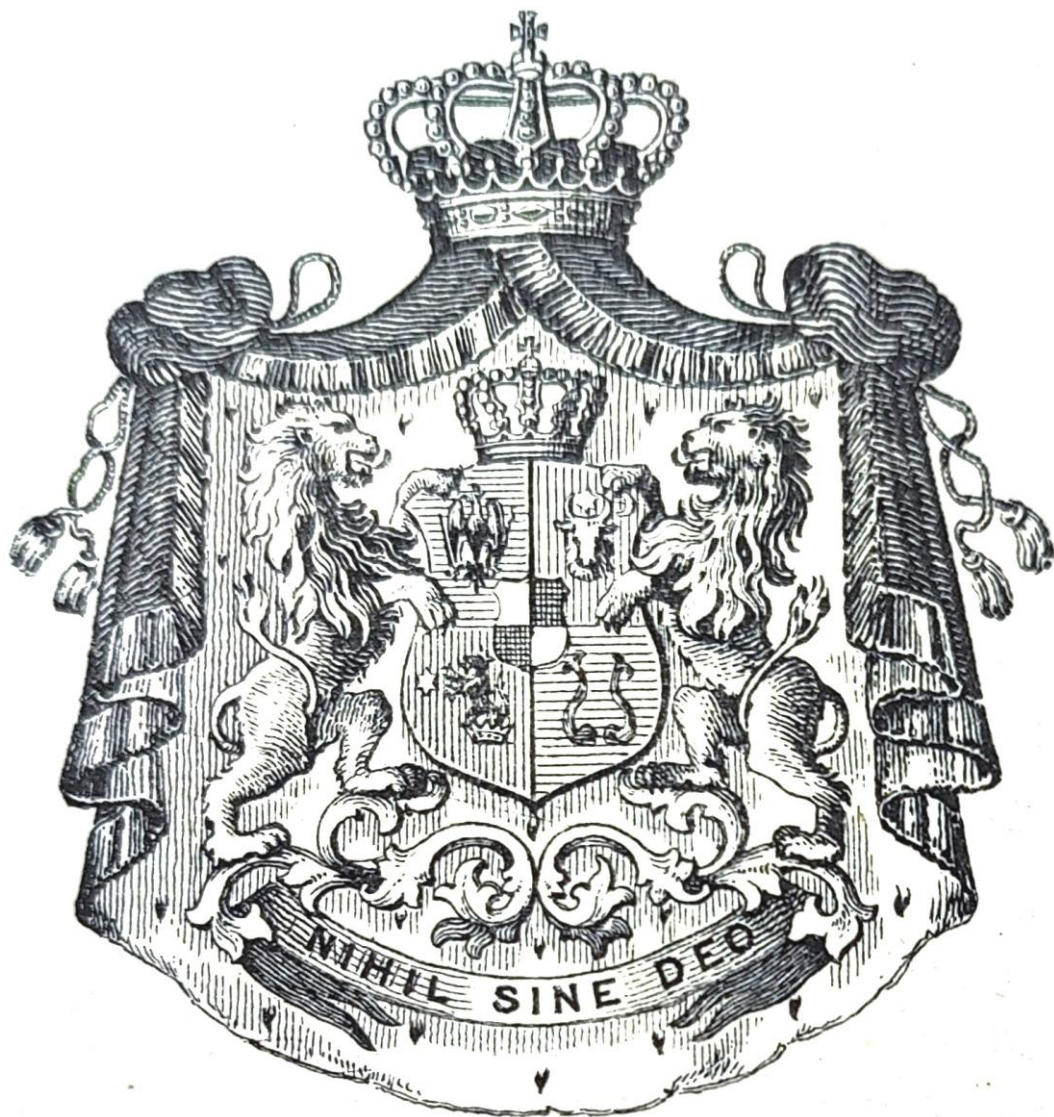
G. Mădăcuș

No 5821

Decretul regal nr. 5821 emis la București, în 30 decembrie 1922
Sursa: Arhivele Naționale Istorice Centrale din București

Crucea „Serviciul Credincios” clasa I, model 1906 (avers și revers)
Sursa: Batalionul 47 Comunicații și Informatică „General Nicolae Petrescu”
din Buzău

Stema României de la 1872
(având culorile redată prin coduri convenționale)
Sursa: Arhivele Naționale Istorice Centrale din București